

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. III. De fructu huius considerationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

CAPVT III.

*De fructu huius considerationis.**Admiratio.*

Ex his tres potissimum in nobis oriuntur affectus. Primò, Ad- 25
 mirationis, iuxta illud Psal. 138. *Mirabilis facta est scientia tua
 ex me, (supra captum meum:) confortata est, & non potero ad eam.*
 Quis enim cogitans, omnia presentia, præterita, futura, omnia pos-
 sibilia & imaginabilia; omnia quæ sunt, & omnia quæ non sunt,
 Deo perfectissimè & distinctissimè esse præsentia & in conspectu
 semper posita, nullà in ipso facta mutatione, non obstupescat; præ-
 fertim cum vnico actu, imò nullo actu elicito, sed per essentiam
 suam vitaliter hæc omnia cernat? Nascitur enim admiratio ex eo
 quòd aliquid se offerat menti nostræ, captum vel experientiam
 nostram superans. Nam tunc admiramur, cum videmus rem esse
 longè maiorem quàm antea conceperamus, vel experti eramus.
 Quare cum sapientia diuina sit infinitè maior, maximam admira-
 tionem, atque adeò stuporè in nobis excitabit, per quem fiet, vt
 homo vix sui compos dicat cum Propheta: *Vt iumentum factus sum
 apud te, & ego semper tecum.*

*Psal. 72.**Humilitas.*

Secundò, Affectus *humilitatis & annihilationis sui*, quoad cogni- 26
 tionem & sapientiam, & subiectionis intellectus in obsequium fi-
 dei in omnibus. Si enī omnis sapientia Angelorum & hominum
 quasi nihil est ad illud sapientiæ pelagus immensum, siue multitu-
 dinem & sublimitatem cognitorū spectes, siue perfectionem cōg-
 nitionis, siue firmitatem & immutabilitatem; quid mea sapientia
 ad illam erit? Sanè minus quàm vnus puluisculus ad montem im-
 mensum, vna guttula ad mare infinitum; tenuis vmbra ad solis
 splendorem. Itaque non est quòd gloriemur de nostra sapientia,
 aut honorem nobis ex ea captemus; cum tota sit instar nihili co-
 ram Deo; sed querenda nobis gloria Dei; vt omnes diuinam sa-
 pientiam cognoscant, admirentur, adorent, eique iudicium suum
 in omnibus subiciant, maximè in ijs quæ per Ecclesiam nobis cre-
 denda proponit. Si enim tanta est imbecillitas ingenij nostri, vt ne
 formicæ quidem naturam, formationem, indolem, vitam, ætates
 cognoscere possimus, aut alterius rei maximè obuiæ essentiam;
 quomodo poterimus de mysteriis diuinis & supernaturalibus iu-
 dicare, quæ sapientia Dei infinita nobis sola patefecit?

Causa

27 *Cui fidem
Deus exigat
à nobis.*
Causa verò eorū huiusmodi sublimia & captum nostrum excedentia à nobis credi voluerit, est: Primò, Vt captiuantes intellectum nostrum in obsequium fidei, illum totum Deo subiiciamus; & agnoscentes imbecillitatem mentis nostræ, ac diuinæ sapientiæ altitudinem, Deum sic honoremus. Secundò, Vt mens nostra sursum erigatur, & ad diuinam eleuetur. Si enim Deus non proponeret ea quæ captum humanum excedunt; mens non attolleretur sursum, sed in suo gradu & infima forte maneret, neque ad Dei visionem disponderet: fides enim supernaturalium, media est inter cognitionem naturalem & visionem beatam. Tertiò, Quia cum vita æterna sit supra naturam, ea quoque quæ ad illam ducunt, debent naturæ captum superare. Hinc tantopere donum fidei in Scripturis commendatur, & ex diuina illustratione haberi dicitur.

28 Denique subiiciendus intellectus diuinæ sapientiæ etiam in rerum euentis & mundi gubernatione, vt credamus à Deo omnia sapientissimè fieri, nec murmuremus contra eum, si nobis aduersa, impiis prospera euenerint. Ipse enim sapientissimè omnia disponit. Quidquid enim decernit vel permittit, id facit vel vt peccata castiget, vel nos ad bonum excitet.

29 *Affectus reuerentia.*
Tertiò, Excitatur affectus summæ & assidue reuerentiæ erga Deum. Si enim omni loco & tempore omnes actiones, cogitationes & intentiones nostras intuetur; quanta reuerentia interiùs & exteriùs coram ipso nos versari oportet! Si enim qui versantur in oculis Principis, diligenter cauent ne quid committant quod oculos Principis offendere possit; quanta diligentia nobis cauendum, qui versamur in oculis tantæ maiestatis, ne quid admittamus quod ipsi displiceat? Ad hanc reuerentiam & curam sæpè nos monet sacra Scriptura.

30 *Ecclesiastici 16. Ecce calum. & cali calorū, abyssus & vniversa terra, & quæ in eis sunt, in conspectu illius commouebuntur, montes simul, & colles, & fundamenta terræ, cum conspexerit illa Deus, tremore concutientur. & cap. 23. Oculi Domini multo plus lucidiores sunt super solem, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intuentes in absconditis partibus. Domino enim Deo antequam crearentur, omnia sunt agnita: sic & post perfectum (id est, postquam iam creata sunt) respicit omnia. ad Hebræos 4. Viuus est enim sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens vsque ad diuisionem animæ ac spiritus, compagum quoque ac medullarum, & discretor cogitationum & intentionum cordis. Et non est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius. Omnia*

nia autem nuda & aperta sunt oculis eius, ad quem nobis sermo. Loquitur de Filio Dei, seu Verbo, qui Græce λόγος dicitur, & de penetratione per intuitum & iudiciū. Hinc Deus dicitur *καρποδογώσας*, *scrutans renes & corda*, id est, intimas cogitationes & affectiones distincte & clare intuens ac diiudicans.

Psal. 7.
Ierem. 17.

CAPVT IV.

De Veritate.

SAPIENTIÆ connexa est *veritas & vita*.
Veritas quid. *Veritas* generatim nihil videtur esse aliud, quàm conformitas rei cuiusque cum sua mensura & regula, per quam sic est formata vel concepta. Ideò enim hoc est verum aurum, verum argentum, vera aqua; quia secundum suam speciem est conforme & congruens suæ mensuræ infallibili, per quam sic est formatum. Hæc autem mensura est conceptio diuina, quam ideam vocamus. Concepit Deus intra se naturam auri, & vi huius conceptionis fecit illud extra se ipsi conceptioni tamquam regulæ suæ conforme, ac vale planè quale concepit. Illa congruentia & conformitas auri cum sui conceptione effectrice, est eius veritas, nec Deus aliunde de eius veritate iudicat. Si aliter se haberet quàm conceptio & notio auri in Deo requirit, non esset verum aurum, sed falsum & asfimitatum. Idem dicendum de omnibus aliis rebus à Deo formatis. Conceptio enim diuina, qua singula secundum suas species ab æterno excogitata, & in mente diuina veluti efficta sunt, est omnium mensura, omnium regula, & veluti primæuum sigillum omnibus impressum, cui omnia sunt conformia, per quâ conformitatem singula secundum suas species vera sunt & dicuntur. Hoc modo *veritas* est proprietas entis creati, sicut & *bonitas*: cuius ratio consistit in eo, quod omnia secundum suam speciem sint congruentia ad finem ad quem à Deo sunt instituta, qui potissimum est, declarare potentiam, sapientiam, bonitatem, & ceteras perfectiones sui Conditoris. Sicut enim omnis res dicitur *vera* ex conformitate ad suam causam exemplarem, ita dicitur *bona* ex congruentia ad suam causam finalem. Nec refert quod nomen *veri* & *boni* ex hac consideratione rebus fortè non sint ab initio imposita, & alia etiam ratione res veræ & bonæ dici possint: nos enim de primaria veritate & bonitate rerum loquimur.

Bonitas.

Con-